УДК 378. 37.01

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-2\(4\)-355-367](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-2(4)-355-367)

Прокопова Ольга Петрівна кандидат педагогічних наук, доцент, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», вул. Шевченка, 12, м. Кам'янець-Подільський, 32313, тел.: (097) 130-82-92, <https://orcid.org/0000-0002-2108-0009>

Мушеник Ірина Миколаївна кандидат економічних наук, доцент, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», вул. Шевченка, 12, м. Кам'янець-Подільський, 32313, тел.: (098) 975-92-85

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. В даний час всі заклади вищої освіти перебувають у постійній конкурентній боротьбі за потенційного здобувача. У цих умовах найкращі можливості з підготовки фахівців будуть у тих ЗВО, що гарантують високу якість освіти, яка б задовольняла всіх споживачів послуг даного навчального закладу. Головним завданням сучасної вищої школи є підготовка компетентного гнучкого, конкурентного фахівця. Тому умовою виконання основного завдання є впровадження нових форм навчання та інноваційних технологій у навчальний процес закладу вищої освіти. Використання нових інформаційних технологій дозволяє розширити пізнавальний простір, захопити тих, хто навчається ефективними видами навчальної діяльності та методами, що сприяють підвищенню знань.

Під інноваційним процесом розуміється комплексна діяльність зі створення, використання та поширення нововведень. Крім того, інновації визначають нові методи, форми, засоби, технології, що використовуються у педагогічній практиці, орієнтовані на особистість студента, на розвиток його здібностей. Тому покращення якості освіти у ЗВО неможливе без модернізації навчального процесу, у тому числі без застосування інноваційних комп'ютерних та мультимедійних технологій.

Все більші вимоги висуваються і до самого викладача, який має активно щодня удосконалюватися, розвиваючи свої навички роботи з комп'ютерною технікою, відбираючи та обробляючи матеріали до занять, освоюючи нові програми. Підготовка студентами презентацій є прикладом активного залучення їх до процесу навчання. Збалансоване використання інформації, а саме чергування або комбінування тексту, графіків, відео та звукового ряду –

все це робить презентації максимально комфортними та зручними у використанні.

Ключові слова: технології, інноваційні технології, навчальні програми, комунікаційні технології, освітні цілі.

Prokopova Olga Petrovna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Institution of Higher Education "Podolsk State University", Shevchenka St., 12, Kamyanets-Podilsky, 32313, tel.: (097) 130-82-92, <https://orcid.org/0000-0002-2108-0009>

Mushenyk Iryna Mykolayivna Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Podolsk State University, 32313, Kamyanets-Podilsky, Shevchenka St., 12, tel.: (098) 975-92-85

APPLICATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTION: THEORETICAL ASPECT

Abstract. Currently, all higher education institutions are in constant competition for a potential applicant. In these conditions, the best opportunities for training will be in those free economic zones that guarantee a high quality of education that would satisfy all consumers of the services of this educational institution. The main task of a modern higher school is to train a competent, flexible, competitive specialist. Therefore, the condition for the main task is the introduction of new forms of education and innovative technologies in the educational process of higher education. The use of new information technologies allows to expand the cognitive space, to capture those who learn effective learning activities and methods that promote knowledge.

The innovation process means a comprehensive activity to create, use and disseminate innovations. In addition, innovations determine new methods, forms, tools, technologies used in pedagogical practice, focused on the student's personality, on the development of his abilities. Therefore, improving the quality of education in the Free Economic Zone is impossible without the modernization of the educational process, including the use of innovative computer and multimedia technologies.

Increasing demands are placed on the teacher himself, who must actively improve every day, developing their skills in working with computer technology, selecting and processing materials for classes, mastering new programs. Students' preparation of presentations is an example of their active involvement in the learning process. Balanced use of information, namely the alternation or combination of text, graphics, video and sound - all this makes presentations as comfortable and convenient to use.

Keywords: technologies, innovative technologies, educational programs, communication technologies, educational goals.

Постановка проблеми. Сфера освіти завжди була однією з пріоритетних інноваційних галузей. Вона багато в чому визначала ефективність та рівень якості інноваційної діяльності в інших галузях, відповідала за розвиток інноваційного середовища та конкурентоспроможність економіки в цілому. Тобто, характер, час і якість інноваційних процесів – одні з основних чинників, які впливають на ефективність інноваційної діяльності не лише у сфері освіти, а й у більшість галузей економіки загалом. А отже, якщо ключовим ресурсом підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність, будуть такі критерії, як знання, досвід і самі навички персоналу, то на рівні організації – сфера освіти відіграватиме одну із ключових ролей у реалізації інноваційних процесів. Своєчасність та ефективність навчання, а також перенавчання та підвищення кваліфікації персоналу – є одними з найважливіших факторів ефективності інноваційного підприємства.

Нині у зв'язку з поширенням інновацій у сфері освіти вибудовується нова, відмінна від попередніх, сучасна освітня система, що поєднує можливість безперервної освіти людини та розвитку різносторонніх знань і компетенцій протягом усього людського життя й об'єднує такі фактори:

- виробничі інновації у сфері освіти, включаючи нові технології, методи та прийоми у викладанні та навчанні;
- управлінські інновації, такі як нові економічні механізми у сфері освіти та створення нових організаційних структур та інституційних форм у галузі освіти.

Будь-яка освітня система володіє сучасними інформаційними, комп'ютерними та телекомунікаційними технологіями. Основа інноваційного менеджменту в освіті опирається на те, що застосування цих технологічних інновацій супроводжуватиметься рішучими змінами не тільки в існуючих педагогічних методах та прийомах, а й у праці викладачів та самих здобувачів (учнів), механізмах, теорії та методології найсучаснішої освіти. Сьогодні методи та цілі технологічних засобів сучасної освіти досить різноманітні, й при цьому вони щороку удосконалюються.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом очевидно зросли дослідження, вивченням яких стали особливості застосування інноваційних технологій у навчальному процесі. В Україні даній темі присвячені праці наступних науковців: В.Ю. Бикова, Я.В. Булахова, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотного, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П. Пінчука та ін.. Опрацюванням і впровадженням у навчальний процес сучасних інформаційних технологій досить активно займаються такі дослідники як Е.С. Полат, С.У. Новиков, Т.А. Полілов, Л.А. Цветкова та ін.. Часткові аспекти інформатизації у філології розглядалися у дослідженнях М.А. Акоповою, М.Ю. Бухаркіною, О.І. Дмитрієвою, Е.Л. Носенко, І.П. Павловою, О.С. Полат та ін..

На переконання І.А. Смольяннікова «сучасний фахівець в будь-якій галузі повинен володіти навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій у професійному контексті» [7].

Нинішній рівень розвитку суспільства потребує від студентів наявність досвіду існування в інформаційному просторі. Це означає створення технологічного навчального середовища (тобто такого навчального простору, в якому поряд із звичними матеріалами та видами роботи реалізовувались би інноваційні ресурси – навчальні матеріали нового покоління).

У переважній більшості видань науковці пропонують особистий досвід у застосуванні інноваційних технологій та створення інтерактивних сайтів, а також радять відкрити новий портал для самоосвіти, де можна було б керувати даним навчанням, створювати тести для контролю отриманих знань, які б сприяли здобувачам визначити для себе рівні володіння відповідною інформацією, організувати форуми для тих, хто навчається [8, С. 37].

Однак ґрунтовних розвідок з визначення можливостей інформаційних систем у процесі навчання майбутніми фахівцями бракує і тому є перспективним їх подальше дослідження та впровадження у систему освіти.

Мета статті – дослідження особливостей та механізмів застосування викладачами інноваційних технологій у навчальному процесі (теоретичний аспект) під час викладання дисциплін.

Виклад основного матеріалу. Істотною особливістю сучасних інноваційних процесів в освіті є їх технологізація – постійне дотримання змісту і послідовності етапів впровадження нововведень [6, С. 56].

Інноваційні технології включають процес інформатизації, який спрямований на створення логічних систем навчання, орієнтованих на розвиток педагогічної майстерності майбутнього викладача, формування умінь самостійно здобувати знання, реалізувати інформаційно-навчальну та експериментально-дослідницьку діяльність, а також самостійну обробку навчальної інформації [3, С. 24].

Зараз однією з найперспективніших технологій, що впроваджуються в освітні процеси та використовуються для навчання є Інтернет-технології, технологія електронної пошти, комп'ютерні навчальні програми, Web-технології (World Wide Web – всесвітнє павутиння) та інші.

Електронна пошта зараз використовується повсюдно для підтримки взаємодії як між викладачем та здобувачем, так і між звичайними користувачами. Технологія електронної пошти дозволяє створювати модерзовані та немодерзовані, відкриті та закриті, платні та безкоштовні поштові конференції. Зручна система призначена для спеціалістів певного профілю або рівня.

Досить актуальна і така технологія у навчальних процесах, як комп'ютерні навчальні програми, які мають такі якості. як гіпертекстові, мультимедійні, інтелектуальні та інші. Комп'ютерні навчальні програми можуть надати

можливість навчання у двох основних функціях – інформаційно-довідковому та контрольньо-навчальному (Таблиця 1).

Таблиця 1.

Основні функції та цілі впровадження комп'ютерних навчальних програм

Основні функції	Мета впровадження комп'ютерних навчальних програм
Інформаційно-довідкова функція	Можливість отримання розширеного доступу до навчального матеріалу Комфортність сприйняття матеріалу Наділена навігація в матеріалі
Контрольно-навчальна функція	Можливість перевірки знань Різні режими тестування для виявлення «прогалин» у самонавчанні

Безліч спеціально розроблених засобів та інструментів істотно полегшують процеси створення навчальних програм для комп'ютера. Вони спрощують викладачам, які не надто володіють комп'ютерними технологіями та інтернетом, легко створювати навчальні програми. З цього випливає, що використання Web-технологій у розробці та тестуванні навчальних курсів виводить нову модель навчання.

Ми знаємо, що Web-технологія – це розподілена система, що надає доступ до пов'язаних між собою документів, розташованих на різних комп'ютерах, підключених до Інтернету. Зараз вона є найпопулярнішою системою в Інтернеті, що залишає мало шансів іншим Інтернет-системам. На базі Web-технологій можливе здійснення конференц-зв'язку для створення дистанційних курсів, а також сприяють реалізації інтерактивного процесу навчання.

До основних типів Web-технологій, що застосовуються в інноваційному навчанні відносять такі:

- інтегровані навчальні пакети (ІНП), розроблені для удосконалення інноваційних курсів з урахуванням Web-технологій.
- асинхронні та синхронні комп'ютерні конференції.
- дистанційна робота, зокрема й групова.

Швидкий розвиток таких інновацій в освіті може перетворити проблему вибору технологій у навчальному процесі на одну з найважливіших проблем інноваційного менеджменту в освітній сфері. Основні принципи ефективного підбору та використання технологій у сучасному навчальному процесі можна структурувати у таких положеннях:

- важлива не інформаційна технологія, а її вплив на досягнення освітніх цілей.
- не всі дорогі та сучасні технології обов'язково забезпечать найкращий освітній результат. Як показує практика, найефективнішими виявляються досить поширені технології.

- максимальна відповідність технологій до характерним рисам учнів.
- найефективнішим є мультимедійний підхід, що прагне взаємодоповнює різні існуючі технології для досягнення кращого ефекту.
- технологічні інновації позитивно впливають на значне розширення педагогічних методів та прийомів, які можуть суттєво вплинути на характер викладацької діяльності загалом.

Весь комплекс методів викладання та навчання, що будується на базі сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологій можна структурувати за чотирма основними групами, що різняться типом комунікації між здобувачем та викладачем:

Самонавчання. На відміну від традиційної освітньої системи самонавчання завжди відбувалося шляхом друкованих видань, то нові технології призвели до появи різних методів, при використанні яких здобувач навчається самостійно, взаємодіючи з освітніми ресурсами у будь-якому місці та у будь-який час, за мінімальної участі сторонніх осіб. Для такого самонавчання характерний мультимедіа підхід, у якому освітні ресурси різноманітні (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Відмінність методів самонавчання

Методи традиційної освіти	Методи інноваційної освіти
Друкована продукція, зокрема статті, книги, навчальні матеріали	Друковані матеріали Аудіо матеріали Відео матеріали Навчальні програми Електронні журнали Електронні бази даних Інші навчальні матеріали, що передаються комп'ютерними мережами

Педагогічні методи для індивідуального викладання та навчання, з характерними взаємовідносинами між студентом та викладачем, що розвиваються в сучасній освіті як на основі очної навчальної взаємодії, так і за допомогою таких технологій, як мобільний телефон, соціальні мережі, електронна пошта тощо.

Викладання через подання викладачем навчального матеріалу (лекції). У традиційній освітній системі здобувачі не впливають ні на що за такої навчальної взаємодії. В основі ж інноваційних технологій такий підхід набуває нового розвитку. Наприклад, лекції, записані на аудіо-носії, доповнюються електронними лекціями, тобто лекційним матеріалом, що розповсюджується комп'ютерними мережами.

Педагогічні методи характеризуються активною взаємодією усіх учасників навчального процесу. Функції таких методів та їх інтенсивність суттєво зростає з появою нових навчальних телекомунікаційних технологій. Інтерактивність взаємодії між здобувачами, стає однією з найважливіших джерел отримання знань. Еволюція цих методів пов'язана зі створенням нових навчальних колективних дискусій та конференцій. Технології конференцій можуть дати активний старт у методах інноваційної освіти. Важливу функцію у процесі виконують комп'ютерні конференції, що дозволяють всім учасникам дискусії обмінюватися повідомленнями як у режимі реального, так і у режимі офлайнового (не мережі) часу. Комп'ютерні комунікації дозволяють використовувати та вдосконалювати такі методи навчання, як дебати, моделювання ситуацій, рольові ігри, мозкові атаки, проєктні групи та ін..

Такий швидкий розвиток технологічної та педагогічної складових у навчальному процесі призводить до формування нового освітнього середовища, основними тенденціями якого можна виділити такі:

1. Поглиблення змісту навчання:

- організація та структурування змісту освіти,
- зв'язок елементів у змісті освіти,
- використання альтернативних видів інформації,
- модульність та доступ до фрагментів змісту,
- представлення курсу як сукупності тем,
- розробка заняття як системи освітніх процесів,
- розробка послідовності у вивченні матеріалу,
- адаптація навчального матеріалу до індивідуальних особливостей здобувачів,
- орієнтація у матеріалі, застосування професійних дискусій з дидактичною метою.

Реалізація принципу інтерактивності:

- збільшення методів інформаційного ресурсу з урахуванням медіа технологій.
- розвиток інтерактивних навчальних середовищ з урахуванням телекомунікаційних мереж.
- використання супутникового зв'язку у процесі дистанційного навчання.
- поєднання телекомунікаційної мережі, а також супутникового зв'язку та інших телекомунікаційних технологій для навчання.

Стимулювання активності здобувача передбачає:

- оптимальне поєднання активних дій та автоматизованого управління у навчальному процесі.
- Рівноправне партнерство викладачів та здобувачів під час навчального процесу. Здобувачі більшу частину часу

знаходяться на відстані від викладача, а комунікація відбувається за допомогою навчальних матеріалів.

➤ Активність дистанційних груп. Суб'єкт дистанційного навчання – група здобувачів.

Адаптивний та гнучкий навчальний процес, що передбачає реалізацію принципу адаптивності на всіх етапах розробки навчального матеріалу, заснований на сучасних інформаційних технологіях. Навчальний матеріал, створений з урахуванням такого принципу, що адаптує навчання відповідно до рівня знань, умінь студента, і, відповідно, до специфічної характеристики навчальної групи.

Таким чином, концепція даної педагогічної діяльності суттєво відрізняється від традиційного навчання.

По-перше, суттєво ускладнюється діяльність у створенні навчальних курсів. Від викладача тепер вимагаються формування спеціальних навичок та прийомів педагогічної роботи. Також, сучасні інформаційні технології формують додаткові вимоги щодо якості навчальних матеріалів, що розробляються, які мають бути доступні здобувачам, а також іншим викладачам та експертам, що у свою чергу, призводить до підвищення контролю за якістю формування академічних матеріалів.

По-друге, відповідальність під час використання нових інформаційних технологій поступово зміщується у сторону здобувача. Студент активно будує свій навчальний процес, задаючи собі певну траєкторію у розвиненому освітньому середовищі. Основною функцією викладача у даному випадку – це підтримка студента в його діяльності, сприяння успішному засвоєнню навчальної інформації, полегшення вирішення проблем, що виникають, допомога в освоєнні різноманітної інформації. Сьогодні в освітньому співтоваристві у зв'язку з розвитком такої форми навчання став використовуватися новий термін, який вказує на відповідні функції викладача – *facilitator* – (посередник, той, хто допомагає навчатися).

По-третє, освіта з використанням інноваційних технологій вимагає більшої активності та інтенсивності взаємодії між викладачем і студентами, ніж традиційне навчання, що характеризується узагальненим зворотним зв'язком викладача з усією групою, а взаємодія педагога з окремими здобувачами є досить посередньою. Сучасні комунікаційні технології роблять таку взаємодію активнішою, але потребує від викладача інших додаткових зусиль.

Отже, основні відмінності у педагогічній діяльності при інноваційному та традиційному навчанні такі:

➤ діяльність зі створення навчальних курсів є складнішою.

➤ необхідність розвитку спеціальних навичок та прийомів розробки для нових навчальних курсів.

- підвищення контролю щодо якості навчальних матеріалів, у зв'язку з загальнодоступністю.
- контроль із залучення здобувачів до навчального процесу.
- підтримка студента, допомога у складанні та організації індивідуального навчального процесу.

Сучасні комунікаційні технології активізують взаємодію між студентом та викладачем.

Розглянемо позитивні та негативні сторони дистанційного навчання (Таблиця 3).

Таблиця 3.

Позитивні та негативні сторони дистанційного навчання

Позитивні	Негативні
Навчання відбувається відповідно до індивідуального темпу	Відсутність реального спілкування між здобувачами та викладачами
Свобода та гнучкість навчання	Для такого типу самонавчання необхідні самодисципліна, самостійність та самосвідомість студента
Доступність навчання для будь-якої людини	Постійний доступ до джерел отримання освітніх матеріалів
Швидкість спілкування	Відсутність практичних занять
Технологічність освітнього процесу	Відсутній регулярний контроль із боку викладача
Соціальна рівноправність	Навчальні електронні програми та курси не завжди добре розроблені та не завжди задовольняють усі міжнародні вимоги
Можливість творчості	У дистанційній освіті навчання здійснюється в основному лише у письмовій формі

З наведеного порівняльного аналізу видно, що, у зв'язку з суттєвими змінами у викладацькій діяльності, місце та роль викладача у навчальному процесі зазнає суттєвих змін при сучасних методах навчання.

Такі зміни характерні для сучасного навчального процесу, але ніколи комп'ютер не замінить справжнього викладача. Удосконалення освіти, що базується на нових інформаційних технологіях, демонструє неправомірність побоювань, що впровадження сучасних технологій призведе до скорочення кількості викладачів, підвищивши рівень безробіття серед них.

Ці побоювання є досить прогнозованими. При появі нової технології або обладнання в різних галузях, часто порушується питання про те, наскільки це позначиться на зайнятості і заміщенні живої праці основними засобами. Головним висновком з великої кількості численних робіт щодо впливу нових технологій на зайнятість у різних галузях економіки впливає, що ці технології швидше мають основний вплив на вимоги до якості праці: організацію, утримання та вимоги до кваліфікації працівників.

Аналогічні зміни можуть відбуватися і у викладацькій діяльності, тому що у зв'язку з поширенням нових інформаційних технологій у сфері освіти у старших викладачів зростає стурбованість. Якщо у традиційній освіті викладачі більшу частину часу приділяли читанню лекцій, проведенню занять «з кафедри», то у нових формах освіти багато в чому змінюється зміст діяльності. Викладачі тепер повинні, по-перше, розробляти зміст курсу на новій технологічній основі, по-друге, допомагати студенту орієнтуватися в широких та різноманітних базах навчальної інформації та знаходити відповідний освітній курс, по-третє, забезпечувати активну взаємодію здобувачів один із одним для обговорення питань курсу.

Звичайно, тут, як і для основних видів викладацької діяльності, характерні свої специфічні проблеми. Наприклад, розробка курсів, що базуються на нових технологіях, вимагає не тільки досконалого володіння навчальним предметом, його змістом, а й спеціальними знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій. Аналогічна ситуація і за допомогою викладача при освоєнні здобувачами різноманітних освітніх ресурсів. Контакти у процесі навчального процесу, здійснювані з урахуванням сучасних комунікаційних технологій, вимагає спеціальних знань у педагогіці, досвіду роботи з сучасними технічними засобами, технологічними навичками.

Підвищення ролі виробничих інновацій у сфері освіти впливає на здійснення та розповсюдження управлінських інновацій у даній галузі. При цьому спостерігається виявлення організаційних навичок. Наявність такої характеристики у сфері освіти можна продемонструвати шляхом виокремлення та аналізу основних етапів інноваційного розвитку у навчальному процесі (Таблиця 4).

Таблиця 4.

Порівняння етапів інноваційного розвитку навчального процесу

Чинники освітнього процесу	I етап	II етап
	Початковий	Продуктивний
Ініціатор застосування нових технологій є	Окремий викладач	Навчальний заклад чи підрозділ
Основна спрямованість ініціатив	Знизу-вгору	Зверху-вниз
Вибір нової технології	З позиції окремого викладача	На основі дидактичного та економічного аналізу
Область застосування нових технологій	Фрагмент навчального курсу	Навчальний курс загалом, інтегрування нових технологій у навчальний план
Розробка та надання навчального матеріалу на базі нових технологій	Окремий викладач	Група, команда різних спеціалістів
Ефективність застосування нових технологій	Низька	Збільшується

Перехід із початкового на продуктивний етап застосування нових технологій у навчанні здійснюється у зв'язку з розробкою та реалізацією організаційних інновацій у сфері освіти. Найважливішим фактором розвитку всієї освітньої системи є освоєння організаційних інновацій у ході застосування нових технологій.

Як показує досвід, ефективність навчання із застосуванням нових технологій вимагає чимало додаткових витрат на створення нової технологічної основи навчального процесу. Необхідність опрацювання та розповсюдження організаційних інновацій у сфері освіти потрібна для виправдання витрат у реалізації інноваційного навчання, що призведе до кількісного та якісного зростання результату.

Пасивність (безініціативність) організації навчання, як і слабе освоєння та розповсюдження організаційних інновацій у сфері освіти – це основна перешкода у використанні нових технологій в навчальному процесі. Застосування нових технологій в освіті – основний шлях підвищення ефективності навчання на даний момент.

Нові завдання, які ставляться перед менеджерами освіти, ускладнюються з розвитком ринкових механізмів у сфері освіти. Впровадження нових технологій посідає важливе місце серед факторів розвитку ринку у сфері освіти.

Нині ринкові відносини активно діють у дистанційній освіті. Контакти між викладачем і здобувачем здійснюється з допомогою сучасних засобів передачі інформації та взаємодії під час навчального процесу.

Сьогодні значна увага приділяється розвитку штучних засобів комунікації, що базуються на сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях, та відкриває великі можливості для розвитку зв'язку між усіма учасниками навчального процесу. Але для ефективного здійснення цих можливостей потрібне поширення інновацій на всі елементи освітньої системи.

У ході розвитку інноваційного освітнього процесу створюються різні моделі дистанційної освіти, сучасні організаційні структури, що виникають і розвиваються та інституційні форми дистанційних навчальних закладів:

- збільшення чисельності підрозділів дистанційної освіти у традиційних навчальних закладах;
- нові навчальні заклади дистанційної освіти;
- відкриті навчальні заклади;
- консорціуми навчальних закладів;
- он-лайн школи;
- віртуальні класи та віртуальні навчальні заклади.

При цьому відбувається не просто зміна технологічної бази функціонування освітніх закладів, а докорінно змінюється їхня інституційна сутність. Як результат, сьогодні в усьому світі з'являються інноваційні організаційні форми навчальних закладів, які використовують спектр нових педагогічних методів, нових економічних та організаційно-адміністративних

механізмів їх функціонування, де освітній процес здійснюється через різноманітні сучасні засоби комунікації.

Під впливом інноваційних освітніх технологій та розвитку ринкових механізмів можуть сформуватися економічні інновації в галузі освіти, такі як: нові механізми державного фінансування освіти, механізми фінансування освіти різними підприємствами, нове податкове стимулювання інвестицій у сферу освіти, у тому числі у дистанційні форми тощо.

Ми маємо можливість спостерігати за формуванням нової моделі університету, що поєднує традиційну освіту та інших типів інституційних форм дистанційної освіти як компонентів нової моделі університетської освіти XXI сторіччя.

Нова модель університету, що виникала на базі сучасних комп'ютерних та телекомунікаційних технологій включає:

- розвиток нового освітнього середовища, яке засноване на сучасних інформаційних технологіях;
- посилене інтегрування нових освітніх технологій;
- створення підрозділів для дистанційної освіти у структурі традиційних університетів;
- розвиток підрозділів дистанційної освіти та інших організаційних структур на ринковій основі;
- розвиток взаємодії університетів, віртуальних класів та інших.

Висновки. Інноваційні освітні технології різноманітні та численні. Основною метою освіти в даний час є формування особистості, що швидко орієнтується та підлаштовується під зміни навколишнього світу. Існуючий досвід викладачів у застосуванні інноваційних технологій в освітньому процесі показує, що цього неможливо досягти позитивного та ефективного результату, застосовуючи лише традиційні методи навчання у ЗВО. Використання під час занять нових форм викладання дозволяє вирішити низку проблем: формувати у здобувачів активну громадянську позицію; змінити характер взаємодії суб'єктів освітнього процесу (здобувач та викладач розглядаються як працівники); підвищити мотиваційну складову студента.

Необхідність впровадження в освітній процес інноваційних технологій є безперечним. Заняття із застосуванням інноваційних технологій стають цікавішими і яскравими. Здобувачі зацікавлені у досягненні певних результатів навчання, що у результаті дозволяють підвищувати якість освіти.

Література:

1. Вертипорох Д. Дидактичні умови застосування мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ / Д. Вертипорох // Гуманізація навчально-виховного процесу. Вип. LIX. Слов'янськ, 2012. С. 82-90.
2. Волкова П. Педагогіка: посібник / П. Волкова. К.: «Академія», 2001. 403 с.
3. Гречаник Б.В. Інноваційний потенціал вітчизняних ВНЗ: особливості та проблеми його формування / Б.В. Гречаник // Інвестиції: практика та досвід. К. 2010. №11. С. 24–27.

4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник/ І.М. Дичківська. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
6. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології [Текст] / Нісімчук А.С., Падалка О.С., О.Т. Шпак. К: Прогрес, 2000. 368 с.
7. Смольяникова И.А. Конгресс конференций «Информационные технологии в образовании» [Электронный ресурс] / И.А. Смольяникова, Ресурсы ИКТ как технологическая составляющая учебной среды для формирования иноязычной компетенции. – Режим доступа: <http://ito.edu.ru/2003/II/2/II-2-2196.html>
8. Clijsters W., Verjans M. Olyfran.com: pour jouer avec le fransais // FDLM – Cle international Paris, 2002. № 323. P. 37–38

References:

- Vertiporoh, D. (2012). Didaktichni umovi zastosuvannya mul'timedijnih tehnologij u navchal'nomu procesi VNZ [Didactic conditions for the use of multimedia technologies in the educational process of higher education]. *Gumanizacija navchal'no-vihovnogo procesu - Humanization of the educational process*, LIX, 82-90 [in Ukrainian].
2. Volkova, P. (2001). *Pedagogika [Pedagogy]*. K.: «Akademija» [in Ukrainian].
3. Grechanik, B.V. (2010). Innovacijnij potencial vitchiznjanih VNZ: osoblivosti ta problemi jogo formuvannya [Innovative potential of domestic universities: features and problems of its formation]. *Investicii: praktika ta dosvid - Investments: practice and experience*, 11, 24–27 [in Ukrainian].
4. Dichkivs'ka, I.M. (2004). *Innovacijni pedagogichni tehnologii [Innovative pedagogical technologies]*. K.: Akademvidav 27 [in Ukrainian].
5. Sauha, P. Ju. (2011). *Innovacii u vishnij osviti: problemi, dosvid, perspektivi: monografija [Innovations in higher education: problems, experience, prospects]*. Zhitomir: Vid-vo ZhDU im. Ivana Franka [in Ukrainian].
6. Nisimchuk, A.S. (2000). *Suchasni pedagogichni tehnologii [Modern pedagogical technologies]*. K: Prosvita [in Ukrainian].
7. Smol'jannikova, I.A. Kongress konferencij «Informacionnye tehnologii v obrazovanii» [Congress of conferences "Information technology in education"]. Resursy IKT kak tehnologicheskaja sostavljajushhaja uchebnoj sredy dlja formirovanija inozazychnoj kompetencii – ICT resources as a technological component of the learning environment for the formation of foreign language competence. *ito.edu.ru* Retrived from <http://ito.edu.ru/2003/II/2/II-2-2196.html> [in Ukrainian].
8. Clijsters W., Verjans M. Olyfran.com: pour jouer avec le fransais // FDLM – Cle international Paris, 2002. № 323. P. 37–38